

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

PARS II.

Continens EVANGELIA FESTIVALIA.

In Die S. Andreae.

Evang. Matth. 4. vers. 18. 22.

Quemadmodum olim in V. T. Deus Ter O. Maximus ex Ægypti aquis parvulum Moſen à matre expoſitum eduxit, ut eum deinde ſuum apud Pharaonem legatum, & univerſi populi Iſraelitici Principem & Legislatorem conſtitueret, Exod. 2. & ſeqq. Sic tempore N. T. omnipotens Dei Filius non minori miraculo piſcatorem humilem, Andream nomine, ab aquis Tiberiadis eduxit, ut ipſum deinde myſteriorum ſuorum interpretem, Evangelii Doctorem, paſſionis teſtem, & de Principibus Eccleſiæ unum conſtitueret. Ideò enim feſtivities ejus primas tenet inter ſolemnitates Apoſtolicas, quia primus omnium ad Apoſtolatum vocatus eſt, ut prælecta pericope teſtatur.

Patria ejus fuit Bethſaida, Johan. 1. verſ. 44. Patrem habuit Johannam ſive Jonam, Matth. 16. v. 17. Fratrem verò Petrum, qui propterea etiam Barjonas, i. e. filius Jona dictuſeſt, Joh. 1. v. 42. Profeſſione fuit piſcator. Primùm ſe adjunxit diſcipulis Johannis Baptiſtæ. Cùm verò Johannes die quodam Jeſum intuitus ambulantiem diceret: Ecce, agnus Dei, ſtatim cum diſcipulo altero Jeſum ſecutus eſt, & fratrem ſuum Simonem

etiam adduxit, Joh. 1. v. 36. ſeqq. Poſt aſcenſionem Chriſti cum reliquis Apoſtoliſ abiit in univerſum mundum, & prædicavit Evangelium in Scythia & vicinis regionibus, itemque in Cappadocia, Galilæa, Bithynia, uſque ad Pontum Euxinum. Tandem Patris Civitate Achajæ cruci affixus martyrium ſubiit.

Nos ut juxta præſcriptum Apoſtolicum Ebr. 13. v. 7. memoriam ejus recolamus, Evangelii ordinarii explicationem ad manus ſumemus, viſuri

I. Chriſti vocantis clementiam.

II. Promptam vocatorum obedientiam.

J. J.

EXEGESIS.

Verè de Meſſia prædixit Rex & Propheta, quod veſtigia ejus ſtillatura ſint pinguedinem, Pl. 65. verſ. 12. quocunq; enim venit, benedictio ipſum largiſſima ſemper comitata eſt. Exemplum habemus in prælecta pericope, ubi Chriſtus ambulante dicitur juxta mare Galilææ, nec ſine ſtillidie pinguedinis, vocavit enim Petrum & Andream, Jæobum & Johannem ad manus Apoſtolicum; ut eſſent columna Eccleſiæ

ad

ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, Eph. 4. v. 11. 12. in quo actu declaravit bonitatem & clementiam suam.

Vid. par. 3. I. Accessu. Nam idè ad mare Galilææ secessit & in littore ambulavit, ut piscatores hosce sibi acquirat, nimirum prævenit nos gratiâ suâ, & ubique locorum præsentiam suam gratiosam fidelibus exhibet, etiam in medio mari tribulationum versantibus, quando abyssus abyssum invocat, Ps. 42. v. 8. noli igitur abjicere animum. Christus ambulat in littore, & non procul abest ab unoquoque nostrum, Actor. 17. v. 27. juxta promissionem Es. 43. v. 2. Matth. 18. v. 20.

II. *Aspectu.* Vidit enim duos fratres, ut Evangelista testatur, sed fuit aspectus ille

1. *Amicabilis.* Vide alia omnia à seculo in seculum, & nihil est absconditum ab oculis ejus, Sir. 40. v. 25. Sed hîc Petrum & Andream peculiari modo respicit, oculis nimirum gratiæ, quibus respicere solet hos, quos diligit. Exempla vide Luc. 22. v. 61. Matth. 9. v. 9. Luc. 19. v. 5. Eodem modo respicit adhuc hodie pauperulos & contritos spiritu, qui sermones ejus tremunt, Es. 66. v. 2. adde Pl. 33. v. 18.

Tu cave, negligas hunc intuitum, ut civis Hierosolymitani, Luc. 19. v. 41. aliàs in ira sua te aliquando aspiciet, & in eum locum detrudet, ubi impii lucem nunquam videbunt, Ps. 49. v. 20.

2. *Memorabilis.* Videt enim duo fratrum paria, eademque ad Apostolatam vocat. Hoc ipso fraternam charitatem commendat omnibus Christianis, & inprimis his, qui uni Ecclesiæ præfunt, & collegialem sibi invicem operam præstare debent, ut uno pariter animo per fidem Evangelii decertantes, Phil. 1. v. 27. vinculum pacis incorruptum servant, Eph. 4. v. 3. ibi promit-

tit Deus benedictionem & vitam usque in seculum, Ps. 133. v. 4.

Describuntur hi fratres

1. *Ratione nominis,* nimirum vocabantur, Simon, Andreas, Jacobus & Johannes. Nomina illa habent suas emphases, & quatuor egregias virtutes nobis in mentem revocant, quibus omnes fideles Ecclesiæ Pastores studere debent, ut imitentur

1. *Simonis in auscultando sedulitatem.* Simon idem est quod auditor, talis reverè fuit Petrus, qui multas egregias conciones ex ore Christi audivit, & quod audivit, postea aliis prædicavit, ut ipse inquit, 2. Pet. 1. v. 16. 17. 18. His vestigiis adhuc hodie omnes fideles Ecclesiæ ministri insistere debent, ut ad pedes Christi sedeant, & nihil loquantur, nisi quod à Christo audiverunt & didicerunt. Ipse siquidem est Propheta ille magnus, quem commendavit nobis Pater cælestis, Deut. 18. v. 15. Matth. 17. v. 5.

2. *Andree in tolerando virilitatem.* Andreas idem est quod fortis & robustus. Talis fuit Andreas, qui post multas persecutiones tandem cruci affixus est, sed omnia masculosè pertulit, & Christo fidem servavit usque ad mortem, idè corona vitæ ipsi imposita est, Apoc. 2. v. 10. Virtus hæc omnibus Ecclesiæ ministris maximè necessaria est, quid enim prædicare verbum, quam derivare in se furorem totius inferni & Satanæ? inquit Lutherus. Forti igitur & imperterrito animo opus est, si quis officio suo strenuè defungi, & coronam immarcescibilem tandem consequi velit. Exemplo potest esse Jer. 17. v. 16. Paulus, Act. 20. v. 23. qui enim mundo placere studet, Christi discipulus esse non potest, Gal. 1. v. 10.

3. *Jacobi in supplantando severitatem.* Jacobus idem est quod supplantator. Ita fide-

fidelis Ecclesie minister supplantare debet

(1) *Falsa docentes*, Tit. L. v. 10. (2) *prave viventes*, El. 58. v. 1. Ezech. 3. v. 17. 1. Tim. 5. v. 20.

4. *Johannis in consolando iucunditatem.* Johannes idem est quod gratiofus. Talis sit oportet omnis fidelis Ecclesie minister, ut post conciones legis pœnitentibus gratiam Dei annunciet, ne in peccatis desperent, sed in Christo sese erigant, qui propitiatio est pro totius mundi peccatis, 1. Joh. 2. v. 1. Hæ sunt duæ virgæ, Zach. II. v. 7.

2. *Ratione muneris*, quod fuerint piscatores, unde perspicimus

1. *Dei morem*, qui abjecta & humilia eligere solet, 1. Cor. 1. v. 26. 27. & piscatores ἀγαπητάς ἡμῶν ἰδιώτας Act. 4. v. 13. ad Apostolatam vocavit, ut doceret ministerii efficaciam non personæ docentis, sed mittentis & vocantis ascribendam esse, 1. Cor. 3. v. 5.

2. *Opificiorum honorem.* Dum enim Christus piscatores ad Apostolatam vocat, docet simul, quid valeant coram ipso opera manuarum, nimirum à Deo sunt, qui Bezaleel & Ahaliab replevit spiritu sapientiæ & intelligentiæ, Ex. 31. v. 3. seqq. & fabrum creavit, El. 54. v. 16. & adhuc dona sua prout vult, distribuit, 1. Cor. 12. v. 11. imò benedictionem suam ipsis promittit Pl. 128. v. 2.

Videant modò, ut sint in officio suo fideles juxta præceptum Apostolicum, Rom. 12. v. 7. & labores manuum suarum manducant, Pl. 128. v. 2. nec opus laboriosum odeant, quia Dominus ordinavit, Sir. 7. v. 1.

3. *Ratione operis.* Quidam enim retia emittunt, quidam retia sarcunt. Ita singuli opifices opificia sua fideliter tractent. Nam sedula manus dirat, Prov. 10. v. 4. discant etiam parci esse & sarcire retia sua.

Qui enim minuta non comparcit, decrescit de die in diem, Sir. 19. v. 1.

III. *Affatu.* Nam venite post me, inquit, ego faciam vos piscatores hominum. Ubi habemus

1. *Verba mandati.* Venite post me. Quæ nobis suo exemplo, & vestigia quasi reliquit innocentie & patientie, ut sequamur illa, 1. Pet. 2. vers. 21. si tandem cum Christo per angusta ad angusta transire velimus, Luc. 24. v. 26.

2. *Verba promissi.* Nam faciam vos, inquit, piscatores hominum, & hoc ipso ministerii Ecclesiastici dignitatem, laboriositatem, necessitatem sub typo piscaturæ corporalis quasi depingit. Dignitatem in eo, quia circa animas hominum capiendas occupatur, quas filius Dei proprio sanguine redemit, Act. 20. vers. 28. Laboriositatem in eo, quod in verbo laborandum, 1. Tim. 5. v. 17. vigilandum & non dormiendum est, ne inimicus homo zizania superfeminet, Matth. 13. v. 25. Necessitatem autem in eo, quod pleriq; in limo mundi ita sunt implicati, ut nisi extrahantur per rete Evangelii, in æternam perditionem demergantur, 2. Pet. 2. v. 20. *Vid. Excerpt. Hom. p. 666. Lit. min.*

De Secundo.

Vidimus Christi vocantis clementiam, videbimus etiam promptam vocatorum obedientiam, quam triplici effectu Evangelista commendat:

1. *Citò surgunt.* Εὐθέως est in Græco, & significatur hac particula, quod eo ipso momento, quo Christus eos vocaverit, citra ullam consultationem, promptos se & mox rigeros præbuerint.

Monent hoc exemplo omnes omninò Christianos, ut quando Christus adhuc per